

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága mint felülvizsgálati bíróság a dr. Gál Andrea ügyvéd által képviselt D.L. Kft. felperesnek a dr. Szentmártony Kristóf ügyvéd által képviselt H. I. Kft. alperes ellen vállalkozási díj megfizetése iránt a Fővárosi Bíróság előtt 16.G.40.289/2003. számon indult és a Fővárosi Ítéltábla 2007. március 23-án kelt 3.Pf.20.193/2007/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes részéről 93. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.20.193/2007/3. számú jogerős ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 413.270 (Négyszáztizenháromezer-kettőszázhetven) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A jogerős ítéletben megállapított tényállás szerint az alperes és a felperes jogelődje, a M.Rt. 1995. március 2-án vállalkozási szerződést kötöttek a B., A.út 14-16. szám alatti bemutatóterem és iroda építőmesteri és épületgépészeti munkáinak elvégzésére. A felek a szerződés mellékletét képező költségvetés alapján a vállalkozói díjat 12.700.000 Ft+ÁFA összegben határozták meg, amelyet átalányárnak tekintettek.

A felek e szerződésüket 1995. április 7-én úgy módosították, hogy az alperes megrendelte a felperes árajánlata szerinti villanszerelési munkálatokat is 1.500.000 Ft+ÁFA díjért azzal, hogy a felperes az átadott tervdokumentáció, kiegészítő anyaglisták és a személyesen megbeszélte tartalommal köteles a munkákat

elvégezni. Az alperes feladata volt biztosítani a földszint összes világító testeit a fényforrásokkal együtt, a földszint összes falon kívüli szerelvényeit és kapcsoló aljzatait. Az ezt meghaladóan szükséges anyagot a vállalkozó volt köteles biztosítani. A felek között további szerződés kiegészítésre is sor került, amelyet az 1995. május 18-án kelt emlékeztető elnevezésű okiratban rögzítettek. Eben az alperes megrendelte a felperestől az álmennyezet szerelését 1.500.000 Ft+ÁFA összegben és egyedi fa nyílászárók legyártását 400.000 Ft+ÁFA összegben. Így a teljes vállalkozói díj 16.100.000 Ft+ÁFA összegre módosult. Az alperes további pótmunkákat is megrendelt a felperesi jogelődötől, összesen 2.197.565 Ft összegben. E munkákat a felperes jogelődje teljesítette.

Az alperes a munkaterületet a szerződésben írtakhoz képest késedelmesen adta át, és a jogerős építési engedély hiánya miatt a felperes munkavégzése során többszöri akadály lépett fel. Emiatt a felperes az eredetileg kikötött április 20-i, illetve a további munkákra vállalt április 30-i határidőt nem tudta tartani. Az építési engedély csupán 1995. május 19-én vált jogerőssé, bár a felperes még a jogerős építési engedély előtt, 1995. március 6-án megkezdte a munkálatokat.

Ezek miatt az akadályoztatások miatt a felek az 1995. május 18-án kelt emlékeztetőben rögzítették az időközi szerződésmódosításokat és az új teljesítési határidőt 1995. május 31-ében határozták meg. Rögzítették azt is, hogy „az 1995. május 18-a előtti egyetlen zavaró tényező sem képezheti az új határidő esetleges túllépése esetén a kötbér visszautasításának alapját”. A kötbér mértékét a korábbi 200.000 Ft/nap összegről 250.000 Ft/nap összegre emelték fel.

A felperes 1995. május 31-én készre jelentette a nem akadályozott munkák teljesítését, és a bemutatóterem, valamint az iroda építómesteri és épületgépészeti munkáinak díjáról 6.328.798 Ft összegben számlát állított ki. Ez az összeg a pótmunkák díját nem tartalmazta.

A felek 1995. június 1-jén és 2-án helyszíni bejárást tartottak, amelynek során az átadás-átvétel nem történt meg, csak hibajegyzék felvételére került sor. A felperes jogelődje a hibajegyzékben felvett hibák közül 28 pontban felsorolt, az üzemeltetést nem gátló hibákat 1995. június 2-ára kijavította, további 8 pontban jelzett hibát június 3-ára javította ki és 4 pont tekintetében árleszállítást javasolt. E hibajavítás tényét az alperessel közölte azzal az álláspontjával együtt, hogy az összesen 137 hibapont közül 66 hiba az alperes késedelmes intézkedéséből, vagy az alperes által szállított beépítendő szerkezetek hibájából fakadt. Közölte azt is, hogy az alperes feladatát tevő és az építkezés egészét befolyásoló

nagyobb volumenű munkák mindaddig nem készültek el, amely a felperes munkavégzését akadályozza.

Az alperes álláspontja az volt, hogy a helyszíni bejárás alkalmával, valamint 1995. június 1-2. napjain az építkezés nem volt átadás-átvételre alkalmas állapotban, ezért csupán terjedelmes hiány- és hibajegyzék készülhetett. A hibajegyzék nem is teljeskörű, mert nem terjedt ki az elektromosságra, gépészetre és az asztalos szerkezetek minőségi hibáira. A még hiányzó szerkezetek és anyag leszállítását az építtető legkésőbb 1995. június 8-áig vállalta. Miután az alperes az elvállalt határidőig a még hiányzó szerkezeteket és anyagokat nem szállította le, a felperes azt közölte az alperessel, hogy a felperesi teljesítést ezzel ellehetetlenítette. Ezt követően a felperes a munkáról levonult, a bemutatóterem és az iroda építőmesteri és épületgépészeti munkáiról pótszámlát állított ki 1995. augusztus 28-án 4.871.204 Ft összegben.

1998. április 16-án a felperes jogelődje az alperessel szembeni követelését a felperesnek eladta.

A felperes leszállított és módosított kereseti kérelmében az alperest 8.479.545 Ft és ennek késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni.

Az alperes ellenkérelmében a felperes követelését vitatta és azzal szemben - hibás teljesítés és késedelem miatt - beszámítási kifogást terjesztett elő.

Az első fokon eljáró Fővárosi Bíróság a 85. sorszámú ítéletében az alperest kötelezte 6.887.824 Ft megfizetésére, melyből 4.690.259 Ft után 1995. június 21-től, míg 2.197.565 Ft után 1995. november 11-től járó, az ítéletben részletezett törvényes mértékű kamatok és 568.816 Ft perköltség megfizetésére kötelezte. A felperes ezt meghaladó keresetét elutasította.

Döntésének indokolása szerint a felperes a Ptk. 390. § (2) és (3) bekezdései alapján jogszerűen állt el a szerződéstől, mert az alperes a felperes felhívása ellenére, 1995. június 8-ig, a munkaterületet a további munkavégzéshez szükséges, arra alkalmas állapotban nem bocsátotta a felperes rendelkezésére és a vállalkozási szerződés teljesítéséhez szükséges, általa szolgáltatandó anyagokat sem biztosította teljeskörűen. Elállását azonban az elsőfokú bíróság az elállás bejelentéséig el nem végzett munkákra tekintettel állapította meg, figyelemmel arra, hogy a felperes által elvégzett munkák tekintetében a szerződés

teljesítésére került sor. Rögzítette, hogy a felek a szerződésükben, illetve azok módosításaiban a vállalkozói díjat ÁFA-val együtt 20.125.000 Ft-ban határozták meg, míg a pótmunkák ellenértéke az alperes által sem vitatottan 2.197.565 Ft volt. A felperes jogelődjét megillető vállalkozói díj összesen 22.322.565 Ft-ot tett volna ki. A felperest megillető vállalkozói díjjal szemben azonban az elsőfokú bíróság az alperes beszámítási kifogását részben alaposnak találta.

Megállapította, hogy a felperes jogelődje az általa elvégzett munkákat hibásan teljesítette, ezért az alperes a Ptk. 307. § (1) bekezdése alapján a hibák javítási költségére alappal tarthat igényt. A perben beszerzett, a Budapesti Igazságügyi Műszaki, Könyv- és Árszakértői Intézet (továbbiakban: BIMKAI) szakértői véleménye alapján a felperes jogelődje által hibásan elvégzett munkák javítási költségét 322.208 Ft+ÁFA összegben, összesen 415.260 Ft-ban határozta meg. Megállapította, hogy a felperes jogelődje által hibásan elvégzett, de az alperes által még ki nem javított munkák vonatkozásában az alperest a Ptk. 306. § (1) bekezdése alapján árleszállítás illeti meg, melynek összegét a szakértői vélemény alapján 1.676.123 Ft+ÁFA összegben, összesen 2.095.154 Ft-ban állapította meg. Az el nem végzett munkákat a szakértői vélemény alapján 402.500 Ft+ÁFA összegben, összesen 503.125 Ft-ban értékelte. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a beszámítási kifogást a hibás teljesítés körében 3.013.539 Ft-ban fogadta el. Döntését azzal indokolta, hogy a perben kirendelt szakértői intézet szakértői véleményét ítélkezése alapjául elfogadta, mert e szakvélemény a perben korábban eljáró R. Gy. igazságügyi szakértői véleményének az ismeretében is készült, és nem áll ellentétben a perben rendelkezésre bocsátott okiratokkal és egyéb adatokkal. A felperes javára elszámolható vállalkozói díjba beszámítva az alperes javára hibás teljesítés jogcímén megállapított összeget, ebből levonva az alperes által kifizetett előleget, a felperes javára mutatkozó, az ítélet rendelkező részében meghatározott különbözeti összeg megfizetésére kötelezte az alperest, míg az ezt meghaladó keresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak az alperes által beszámítási kifogásként előterjesztett kötbérigényt. Ezzel kapcsolatban utalt arra, hogy a felperes által elvégzett munkák vonatkozásában a szerződés teljesítéssel megszűnt, míg az el nem végzett munkák tekintetében a felperes jogelődjének elállása folytán 1995. június 9-én a szerződés felbontásra került, így késedelmes időszakként csupán 1995. június 1-től június 9-ig terjedő időszak vehető figyelembe. A perben kirendelt igazságügyi szakértő és szakértői intézet is az alperesnek felróható késedelmes napok számát a felperes terhére róható 9 napnál jóval több napban határozta meg, így az alperes késedelme a felperes jogelődje

egyidejű késedelmét kizárja (Ptk. 302. § b) pont), ezért erre az időszakra az alperes késedelmi kötbért alappal nem érvényesíthet.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezése folytán másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla a 3.Pf.20.193/2007/3. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett - a felperes meghaladó keresetét elutasító - részét nem érintette, megfellebbezett részét helybenhagyta, és kötelezte az alperest a felperes részére 15 nap alatt 250.000 Ft eljárási költség, valamint az állam részére az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 413.300 Ft fellebbezési illeték megfizetésére.

Döntésének indoka szerint az elsőfokú bíróság a helyes tényállás megállapításához szükséges bizonyítást lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg, döntése is helytálló volt, azonban annak jogi okfejtését a másodfokú bíróság nem mindenben találta helytállónak.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy bár a felperes készrejelentését követően a jogszabályban előírt átadás-átvételi eljárás és annak eredményét rögzítő átadás-átvételi jegyzőkönyv felvételére nem került sor, az azonban nem vitás, hogy a peres felek a helyszínt együtt bejárták és a felperes munkavégzésével kapcsolatban terjedelmes hibajegyzék felvételére került sor. Mindezekből a körülményekből csak az következik: annak ellenére, hogy hivatalos átadás-átvételt nem került sor, az alperes ténylegesen a felperesi munkákat átvette és az épületet birtokba vette. Ha pedig ez így van, akkor figyelemmel a GKT 92/1973. számú Állásfoglalásban foglaltakra, az átadás-átvételt megtörténtnek kell tekinteni.

Ezzel összefüggésben a másodfokú bíróság kiemelte: azt kell figyelembe venni, miszerint a vállalkozó a Ptk. 298. § a) pontja szerint akkor esik késedelembe, ha átadási kötelezettségének határidőben nem tett eleget, vagyis ha a teljesítési határidő eredménytelenül eltelt. Kötelezettsége és felelőssége nem elsősorban az átadási eljárásra, mint formális mozzanatra irányul, hanem a vállalt kötelezettség szerződésszerű véghezvitelére és arra, hogy ezzel a megrendelőnek, mint jogosultnak a szerződéshez fűződő érdekét kielégítse.

Ugyanakkor a megrendelő kötelessége és felelőssége is az építőipari munkák haladéktalan átvétele. Ez a kötelezettsége azonban, csak a szerződésszerűen felajánlott szolgáltatásra áll fenn. Átvételi késedelemről csak akkor lehet szó, ha a megrendelő a felajánlás ellenére az átadás-átvételi eljáráson nem jelenik meg, vagy annak lefolytatását akadályozza, illetőleg az átvételt kellő alap nélkül megtagadja.

Az idézett állásfoglalás szerint is a jogszabály az átadás-átvételre komplex eljárást ír elő, amely a vállalkozónak az átadás-átvétel időpontjáról való értesítésével kezdődik. Ez az eljárás megtartásával folytatódik, melynek során a megrendelőnek nyilatkoznia kell az átvétel, vagy át nem vétel kérdésében, a minőségi hibákról, az általa érvényesíteni kívánt szavatossági igényről, s mindezekkel kapcsolatban a vállalkozó is megteszi az észrevételeit. Ha erre a komplex cselekményre nem kerül sor, a felek nem hajtották végre együttesen azt, amit a jogszabály előír. A felhívott álláspont is azt támasztja alá, hogy a felek között ténylegesen az átadás-átvétel megtörtént, hisz a vállalkozó a munkát készre jelentette, a felek az átadás-átvételi eljárást a helyszínen bejárásával megtartották, ennek során hibajegyzéket vettek fel, amellyel kapcsolatban mind a felperes, mint az alperes nyilatkozott, továbbá a felperes ennek alapján hibajavítást is végzett. Az alperes a létesítményt birtokba is vette. Ezzel az átadás-átvételi eljárás a felek között megtörtént. Ettől független kérdés, hogy a felperes teljesítése részben és milyen körben volt hibás, vagy hiányos. Ez már a felperes garanciális kötelezettségére tartozó kérdés. Amikor a felperes a további hibák kijavítását, illetőleg a hiányok pótlását megtagadta, úgy kell tekinteni, mint aki a garanciális kötelezettségének nem tett eleget. Annak folytán, hogy a kifejtettek szerint a felek között az átadás-átvételt megtörténtnek kell tekinteni, a peres felek közötti jogviszony a felperes teljesítése folytán szűnt meg. A szerződés megszűnése után pedig késedelemről már nem lehet szó.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által végzett elszámolást a beszerzett szakértői vélemények alapján helytállónak találta. Rámutatott arra, hogy a perben beszerzett BIMKAI szakértői vélemény lényegében összhangban áll az ezt megelőzően készült R. szakértői véleménnyel. Mindkét szakértő megállapította, hogy az alperes által beszerzett P. szakértői véleményben rögzített hibák és hiányok egy része a felperes terhére nem róható, mert olyan munkákkal kapcsolatban rögzít hibákat és hiányokat, amelyekre a felperes szerződéses kötelezettsége nem terjedt ki. Ily módon e szakértői vélemény a perben beszerzett szakértői véleményben megállapítottakat nem gyengíti, és nem rontja le. Utalt arra, hogy az alperes által tanúként kihallgatni kért A. L. műszaki ellenőr tanúkénti nyilatkozata sem rontaná le a szakértői véleményben foglaltakat, mert nevezett, mint az alperes megbízott képviselője, nem tekinthető érdektelennek. A két egymással egybehangzó és egymást kiegészítő szakértői véleménnyel szemben az alperes a felperes terhére róható, a szakértői véleményben elszámoltakon kívül eső további hiányos és hibás munkavégzést nem igazolt. Ezért a másodfokú bíróság is a szakértői véleményben foglaltakat fogadta el, s ennek alapján találta helytállónak az elsőfokú bíróság elszámolását. Mindezekkel az indokbeli kiegészítésekkel és

helyesbítésekkel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet. Kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését az első fokú ítéletre is kiterjedően, és az ügyben eljáró elsőfokú bíróságot kérte utasítani új eljárásra és új határozat hozatalára.

A jogerős ítélet jogszabálysértését - konkrét jogszabályhelyre hivatkozás nélkül - abban jelölte meg, hogy bizonyítási hiányosságok miatt az ítélet megalapozatlan, illetőleg a bíróság a bizonyítékokból okszerűtlen következtetést vont le, iratellenes és a bizonyítékok logikai egységével össze nem férő megállapításokat tett.

A felülvizsgálati kérelme indokaként hivatkozott arra, hogy a jogerős ítélet a feleknek a felperes elállására vonatkozó egybehangzó nyilatkozatától eltérően állapította meg azt, hogy a szerződés nem a Ptk. 320. § (1) bekezdése szerinti elállással szűnt meg, hanem a fél teljesítésével. A peranyagban található a felperes egyoldalú címzett jognyilatkozata, melyben a szerződéstől való elállása indokait is kifejtette. A felek között soha nem volt vitatott, hogy a szerződés elállással szűnt meg, a jogvita tárgya csak az volt, hogy az elállás jogszerű volt-e vagy sem. A felek nyilatkozata és a csatolt okirat alapján megalapozatlan, okszerűtlen és iratellenes a jogerős ítélet ezekkel ellentétes megállapítása. Álláspontja szerint a helyszíni bejárásból és az ott felvett terjedelmes hibajegyzékből logikátlan és okszerűtlen az a levont jogi következtetés, hogy az alperes a munkát átvette és a szerződés teljesítéssel szűnt meg. A bemutatóterem ugyanis a felperes készrejelentésekor a jogerős ítéletben megállapított tényállásból következően, nem volt rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban.

Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság a bizonyítás anyagának értékelése körében meg sem kísérelte tisztázni azokat a kérdéseket, amelyek a szakértői véleményből megállapíthatóan felderíthetetlenek, de az ügy érdemi elbírálására alapvető kihatással vannak. A szakértői vélemény számos tétel vonatkozásában nem azt állította, hogy azok szakértői szempontból megalapozatlanok, hanem olyan - bizonyítási eszközökkel elhárítható - problémákra hivatkozott, amelyek a vizsgálatkor nem tették számára kezelhetővé az előterjesztett bizonyítási anyagot. Ezzel kapcsolatban a szakértő több helyen azt rögzítette, hogy a számla nem egyértelmű, a javítási, befejezési munkákról becsatolt számlák között átfedések

vannak, az elektromos szerelési munka felmérési naplója olvashatatlan, a burkolatjavítással kapcsolatos számla tekintetében egyik-másik tétel szükségessége nem látszik indokoltnak, illetve a klímaberendezés javítási számláiból nem tudta megállapítani, hogy a terven túlmenő munkákat jelentettek-e, vagy azok pótmunkák. Ezeket a kérdéseket az általa indítványozott bizonyítással tisztázni lehetett volna, melynek azonban a bíróságok nem adtak helyt. Nem is indokolták meg, hogy a hivatkozott szakvéleményből hogyan állapították meg a pontos elszámolást. Sérrelmezte, hogy a eljárás bíróságok még a szakvéleményben rögzítetteket sem tették teljesen az elszámolás részévé. A kiegészítő szakértői véleményben (2. oldal ad 2.4) a szakértő is indokoltnak találta az egyedi nyílászárók cseréje miatt a 400.000 Ft+ÁFA összeg elszámolását, ennek ellenére ez a bíróság figyelmét elkerülte, és nem került módosításra az elszámolás.

Álláspontja szerint amennyiben a szerződés a felperes elállása folytán szűnt meg, érdemben kell elbírálni az elállás jogszerűségét, a felperes késedelme mértékét és annak a kötbér fizetésre kiható jogkövetkezményét, valamint a beszámítási kifogás összegét. Ez meghaladja a felülvizsgálati eljárás kereteit.

A felperes a felülvizsgálati kérelemre ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felülvizsgálati kérelemben az alperes tárgyalás tartását nem kérte, ezért a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében jogszabálysértésként döntően a tényállás megalapozatlanságára és a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésére azaz a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltak megsértésére hivatkozott, illetőleg a felperesnek a szerződéstől való elállására vonatkozó, alperes által nem vitatott jognyilatkozata figyelmen kívül hagyására és a szerződés más módon történő megszűnésére vonatkozó anyagi jogi jogszabályok téves értelmezésére, illetőleg alkalmazására.

A Legfelsőbb Bíróság megítélése szerint a jogerős ítélet nem jogszabálysértő.

A jogerős ítélet a felek által felajánlott bizonyítási eljárás lefolytatása alapján, valamennyi bizonyíték egymással való egybevetésével és a bizonyítékok okszerű mérlegelésével a tényállást helyesen állapította meg, helyes az abból levont jogi

következtetése is. A szükséges mértékben indokolási kötelezettségének is eleget tett. Kellő indokát adta annak, hogy az ügyben keletkezett több szakértői vélemény és annak kiegészítése, valamint a perben becsatolt egyéb okiratok és a felek nyilatkozatai ellenében miért mellőzte az alperes által felajánlott A. L. tanúkenti meghallgatására, illetve ennek függvényében más szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványt.

A per anyagából megállapítható, hogy az elhúzódó peres eljárásban a felperes e bizonyítási indítványát először a 2005. december 23-án érkezett beadványában terjesztette elő. Ekkor azonban a tanúkenti meghallgatást az építkezéssel kapcsolatos, konkrétan meg nem jelölt kérdésekre indítványozta.

A BIMKÁI 2006. május 2-án készült kiegészítő szakértői véleményét követően, a 2006. május 29-én érkezett észrevételében kérte a nevezett tanú kihallgatását a felülvizsgálati kérelmében is megjelölt tények bizonyítására. Ezt az indítványát 2006. november 6-án, az első fokú ítélet meghozatalát megelőző utolsó tárgyaláson is fenntartotta.

Önmagában az a körülmény nem tenné kizárttá A. L. tanúkenti meghallgatását, hogy teljesen érdektelennek nem tekinthető. Figyelemmel azonban arra, hogy a munkák készrejelentése 1995. május 31-én megtörtént, azóta több mint 12 év telt el, valamint arra a körülményre is figyelemmel, hogy nevezettnek többnyire már eltakart munkákra, valamint az általa kiállított számlákra kellene nyilatkoznia, az egyéb bizonyítékok ellenében, tanúvallomása a döntés megváltoztatására kiható eredménnyel nem járna.

A Legfelsőbb Bíróságnak már több eseti határozatában kifejezésre juttatott következetes álláspontja szerint a bizonyítékok okszerű mérlegelése alapján megállapított tényállás felülvizsgálattal eredményesen nem támadható, és a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére nincs lehetőség (Pl. BH 2001/197., 2002/29.).

Alaptalanul sérelmezi az alperes a jogerős ítéletnek azt a jogi következtetését is, hogy a felek közötti jogviszony nem a felperesnek a szerződéstől való elállásával, hanem a szerződés teljesítésével szűnt meg. A másodfokú bíróság a jogerős ítéletben a felek jogcselekményei figyelembevételével, az ítéletben felhívott 92/1973. GKT számú állásfoglalásban foglaltakra is tekintettel, helytállóan következtetett arra, hogy valójában a felek között az átadás-átvétel megtörtént. Az alperes ugyanis a munkákat a hibákkal együtt ténylegesen átvette, a felek közösen rögzítették a javítandó hibákat, melyekből a felperes az első fokú ítéletben rögzített jelentős mennyiségű hibát ki is javított. A hibák részbeni

javítását követően pedig az alperes ténylegesen birtokba vette a létesítményt. Mindezen jogcselekményekre tekintettel a jogerős ítélet helytállóan jutott arra a jogi következtetésre, hogy a felek között a szerződés a felperes teljesítésével szűnt meg, bár ez a teljesítés hibás volt. A szerződés megszűnése után pedig fogalmilag kizárt a szerződés teljesítésének késedelme és ebből eredően az alperes által igényelt kötbér beszámítása a felperes követelésébe.

A felperesnek a szerződéstől való elállást tartalmazó jognyilatkozata, valamint az alperesnek erre adott válaszynilatkozata nem minősül a Pp. 163. § (2) bekezdésében szabályozott olyan egyező előadásnak, amelyhez a bíróság a jogviszony megszűnésének minősítése tekintetében kötve lenne. A másodfokú bíróság a feleknek a szerződés teljesítése során tett valamennyi jogcselekményét együttesen értékelve, helytállóan jutott arra a jogi következtetésre, hogy a felperesnek az elállást tartalmazó jognyilatkozatától függetlenül a felek jogcselekményei együttesen azt erősítik meg: a szerződés megszűnésére nem az elállás folytán, hanem a felperes teljesítésével került sor.

Alaptalanul érvelt az alperes azzal is, hogy a jogerős ítéletből a pontos elszámolás nem állapítható meg. A jogerős ítélet kifejezetten utal a szakértői vélemény megállapításaira és számszakilag is levezeti, hogy a szerződésben véglegesen meghatározott 22.322.565 Ft-ot kitevő munkadíj ellenében hibás teljesítés miatt felmerült javítási költség, ki nem javított munkák és el nem végzett munkák ellenértékeként milyen összeg levonására került sor, továbbá levonásra került az alperes által időközben a felperes részére kifizetett előleg összege is. Mindezekből pedig pontosan megállapítható az elszámolás. A szakértő kiegészítő véleményében az alapszakvéleményében foglaltakat fenntartotta. Az alapszakvélemény a R. szakvélemény számításait helyesnek fogadta el. Az elszámolás kiterjedt valamennyi elvégzett munkára, javítási költségre és az el nem végzett munkák ellenértékeire is.

Miután a jogerős ítélet a fent kifejtettek szerint a jogszabályoknak megfelel, a Legfelsőbb Bíróság azt a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperest a felülvizsgálati eljárásban is illetékeljegyzési jog illette meg, ezért az általa le nem rótt, az illetékekről szóló többször módosított 1990. évi XCIII. törvény (It.) 50. § (1)

bekezdésében meghatározott mértékű felülvizsgálati eljárási illetéket, az eredménytelen felülvizsgálati kérelme folytán, az It. 64. §-a értelmében alkalmazott 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles az állam részére külön felhívásra megfizetni.

A felülvizsgálati eljárásban a felperes ellenkérelmet nem terjesztett elő, megítélhető költsége nem merült fel, ezért arról a Legfelsőbb Bíróságnak nem kellett határoznia.

Budapest, 2007. július 9.

Dr. Török Judit sk. a tanács elnöke
Váradi Károlyné dr. sk. előadó-bíró
Dr. Murányi Katalin sk. bíró